

EU–Oroszország csúcstalálkozó

Az Európai Parlament állásfoglalása a 2006. november 24-én Helsinkiben rendezett EU–Oroszország csúcstalálkozóról

Az Európai Parlament,

- tekintettel az egyrészt az Európai Közösségek és tagállamai, másrészt az Orosz Föderáció közötti, 1997-ben életbe lépett és 2007-ben lejárató partnerségi és együttműködési megállapodásra¹,
  - tekintettel az EU és Oroszország közötti emberi jogi párbeszédre,
  - tekintettel Oroszország a G8-ak soros elnökeként, illetve az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának elnökeként viselt aktuális nemzetközi és európai felelősségeire,
  - tekintettel az Európai Parlament Oroszországról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen az EU és Oroszország közötti kapcsolatok Anna Politkovszkaja orosz újságíró meggyilkolását követő alakulásáról szóló, 2006. október 25-i állásfoglalásra², az Európai Unió energiaellátásának biztonságáról szóló, 2006. március 23-i állásfoglalására³ és az EU-Oroszország kapcsolatokról szóló, 2005. május 26-i állásfoglalásra⁴,
  - tekintettel a 2006. november 24-én, Helsinkiben megrendezett 18. EU–Oroszország csúcstalálkozó eredményére,
  - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel az EU és Oroszország közötti kapcsolatok az elmúlt néhány évben stabilan fejlődtek, melynek következtében mély és átfogó gazdasági integráció és kölcsönös függőség alakult ki, amely a közeljövőben még tovább fog mélyülni,
- B. mivel az EU és Oroszország közötti együttműködés és jószomszédi viszony rendkívül fontos egész Európa stabilitása, biztonsága és gazdasági jóléte szempontjából;
- C. mivel a stratégiai partnerségi megállapodás megkötése az Európai Unió és az Orosz Föderáció között kiemelkedő jelentőséggel bír az együttműködés fokozása szempontjából, különösen az egyenlőségen, átláthatóságon és a nemzetközileg elismert eljárások tiszteletben tartásán alapuló további fejlődés, Európa biztonságának és stabilitásának a közös szomszédságban zajló regionális konfliktusok politikai megoldásával történő megerősítése, valamint az emberi jogok, a jogállamiság és a demokratikus keretek tiszteletben tartásának, mint a kétoldalú kapcsolatok alapjának további megerősítése tekintetében,

---

¹ HL L 327., 1997.11.28., 1. o.

² Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0448.

³ Elfogadott szövegek, P6_TA(2006)0110.

⁴ HL C 117. E, 2006.5.18., 235. o.

- D. mivel a négy közös térségnek, nevezetesen a közös gazdasági térségnek, a szabadságon, biztonságon és jog érvényesülésén alapuló közös térségnek, a külső biztonság közös térségének, valamint a kutatás, oktatás és kultúra közös térségének az új stratégiai partnerségi megállapodásról szóló tárgyalások középpontjában kell állnia,
- E. mivel az energiaellátás biztonsága az egyik legfontosabb kihívás Európa számára, és az Oroszországgal való együttműködés egyik fő területe, és mivel az EU gáz- és olajbehozatalának körülbelül negyede Oroszországból származik, és az EU az orosz kiviteli cikkek legmegbízhatóbb vásárlója,
- F. mivel a Helsinkiben megrendezett említett 2006. november 24-i EU–Oroszország csúcstalálkozó célja az volt, hogy jelezze az EU és Oroszország közötti kapcsolatok új szakaszának kezdetét, és különösen hogy tárgyalások induljanak az EU és Oroszország között egy új, a 2007-ben lejáró partnerségi és együttműködési megállapodás helyébe lépő keretmegállapodásról,
- G. mivel Lengyelország megakadályozta az új keretmegállapodásról szóló tárgyalások megkezdését, és azok megindításának feltételül azt szabta, hogy Moszkva szüntesse meg a lengyel hústermékekre 2005-ben bevezetett behozatali tilalmat,
- H. mivel 2006. november 10-én Oroszország az állategészségügyi szabályok megsértésével kapcsolatos aggodalmaira hivatkozva újabb embargót vezetett be a lengyel hús- és baromfitermékekre; mivel Oroszország a közelmúltban behozatali tilalmat rendelt el az EU-ból származó halra és haltermékekre; mivel az említett 2006. november 24-i EU–Oroszország csúcstalálkozó előtt Oroszország azzal fenyegetőzött, hogy a Romániában és Bulgáriában felfedezett sertéspestis miatti aggodalmak miatt a behozatali tilalmat az EU egészére kiterjeszti,
- I. mivel az orosz kormánnyal szemben álló neves ellenzékiek közelmúltbeli meggyilkolása komoly aggodalmat ébresztett egész Európában,
- J. mivel Oroszországban, az Európai Unióban és másutt a világban komoly aggodalmat ébreszt a demokrácia és az emberi jogok oroszországi helyzete, valamint hogy az orosz rendőrség és igazságszolgáltatás nem képesek megtalálni a politikai gyilkosságok felelőseit,
- K. mivel a határátlépési formalitások nagyon lassúak az EU és Oroszország határán, ami bizonyos ellenőrzőpontoknál elfogadhatatlanul hosszú kamionsorokat eredményez,
- L. mivel az Európai Uniónak képesnek kell lennie erőinek egyesítésére és egységes hangon való megszólalásra az Oroszországgal ápolit kapcsolatok terén,
1. elismeri, hogy Oroszország olyan stratégiai együttműködési partner, amellyel nem csak a gazdasági és kereskedelmi érdekek közösek, hanem a nemzetközi porondon és a közös szomszédságban való szoros együttműködés célja is;
  2. hangsúlyozza az egység és szolidaritás fontosságát az EU tagállamai között az Oroszországgal ápolit kapcsolatok terén; üdvözli ezért a 2006. október 20-i Lahtiban rendezett nem hivatalos csúcstalálkozón elfogadott közös EU-álláspontot, amely lehetővé tette az egységes fellépést a Vlagyimir Putyin elnökkel való tárgyalásokon Lahtiban és Helsinkiben;

3. üdvözlí az említett 2006. november 24-i EU–Oroszország csúcstalálkozón és a Lahti csúcstalálkozón folytatott nyílt megbeszéléseket a demokráciáról és az emberi jogokról; hangsúlyozza ugyanakkor, hogy a jelenlegi oroszországi helyzet komoly aggodalomra ad okot az emberi jogok, a demokrácia, a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a civil társadalom és az egyének arra vonatkozó jogának tiszteletben tartásával kapcsolatban, hogy megkérdőjelezzék a hatóságokat és felelősségre vonják őket cselekedeteikért;
4. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az említett 2006. november 24-i EU–Oroszország csúcstalálkozón nem sikerült elindítani az EU és Oroszország közötti új keretmegállapodásról szóló tárgyalásokat, és ösztönzi a finn és német elnökséget, hogy folytassák munkájukat annak lehetővé tételére, hogy az új megállapodásra vonatkozó tárgyalási mandátumot a lehető leghamarabb fogadják el, és hogy a tárgyalások további késedelem nélkül megkezdődhessenek;
5. hangsúlyozza, hogy az EU és Oroszország közötti bármilyen kapcsolat alapelvűül az emberi jogok és a demokratikus értékek erőteljes védelmét kell tenni; sürgeti a Bizottságot, hogy küldjön egyértelmű jelzést az összes érintett félnek arra vonatkozólag, hogy ezek az értékek nem szorulhatnak háttérbe az EU és Oroszország közötti tárgyalási csomagban;
6. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EU és Oroszország közötti emberi jogi konzultációk negyedik köre nem hozott jelentősebb előrelépést e területen, amelynek prioritást kell éveznie a kétoldalú kapcsolatokban; felhívja ezért az orosz kormányt, hogy járuljon hozzá az EU és Oroszország közötti emberi jogi konzultációk fokozásához, mint az EU és Oroszország közötti partnerség lényegi eleméhez, és tegye lehetővé a hazai és nemzetközi emberi jogi szervezetek és más nem kormányzati szervezetek szabad működését; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot annak biztosítására, hogy az Oroszországnak nyújtott pénzügyi támogatásokat tegyék függővé a demokratikus normák fejlődésétől;
7. mélységes aggodalmát fejezi ki a nemzetközi emberjogi szervezetek és az ENSZ szakértőinek, az orosz börtönökben, rendőrsőkökn, és a csecsenföldi titkos börtönökben alkalmazott kínzásokról szóló legutóbbi jelentései miatt, amelyek során állami tisztviselők követnek el embertelen és megalázó cselekményeket; határozottan elítéli az ilyen gyakorlatokat, és felszólítja az orosz hatóságokat, hogy vizsgálják ki a visszaéléseket, azonnali hatállyal vessenek véget a visszaéléseknek és a felelősöket állítsák bíróság elé;
8. hangsúlyozza, hogy Oroszországgal, mint szükséges stratégiai partnerrel kell együtt dolgozni a béke, a stabilitás és biztonság megteremtése és a nemzetközi terrorizmus és az erőszakos szélsőségek elleni küzdelem, továbbá olyan egyéb biztonsági kérdések megoldása érdekében, mint a környezeti és nukleáris veszélyek, a kábítószer, a fegyver- és embercsempészet, illetve a határokon átnyúló szervezett bűnözés az Európai Unió szomszédságában az EBESZ-szel és más nemzetközi fórumokkal együttműködésben;
9. felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy dolgozzanak ki közös kezdeményezéseket az orosz kormánnyal a demokrácia, a biztonság és a stabilitás közös szomszédsági térségben történő megerősítése érdekében, különösen közös tevékenységek révén a demokrácia és az alapvető emberi jogok tiszteletben tartásának megvalósítására Fehéroroszországban, valamint közös erőfeszítésekkel a Moldovában, Grúziában és

Hegyi-Karabahban kialakult, elhúzódó konfliktusok rendezése érdekében; felhívja az EU-t és Oroszországot, hogy a közel-keleti négyes tagjaiként (amelynek még az ENSZ és az USA tagja) vállaljanak felelősséget a konfliktus megoldása iránt, és segítsék elő egy, a regionális közel-keleti békemegállapodásról szóló nemzetközi békekonferencia megrendezésére irányuló erőfeszítéseket;

10. rámutat arra, hogy az Észtország és Oroszország, illetve Lettország és Oroszország közötti függőben lévő határmegállapodások aláírása és ratifikálása továbbra is az EU–Oroszország kapcsolatok egyik kiemelt fontosságú kérdése, továbbá hogy a kérdést konstruktív módon és valamennyi érintett fél számára elfogadhatóan kell kezelni;
11. sajnálattal veszi tudomásul a mezőgazdasági és halászati termékek Európai Unióból Oroszországba történő exportjával kapcsolatos vitákat; véleménye szerint ezen kereskedelmi viták folytatódása súlyosan veszélyezteti az Oroszország és az Európai Unió közötti kapcsolatok további fejlődését; felhívja ezért az Európai Bizottságot és az orosz kormányt, hogy sürgősen rendezzék a fennálló kereskedelmi vitákat; ragaszkodik hozzá, hogy az Európai Unió tanúsítson kellő szolidaritást valamennyi olyan tagállammal, különösen Lengyelországgal, amelyeket az orosz kereskedelempolitika hátrányosan érint;
12. aggodalmát fejezi ki az orosz hatóságok arra vonatkozó nyilatkozatai miatt, amelyek szerint Bulgária és Románia csatlakozása után korlátozásokat fognak bevezetni az EU mezőgazdasági termékeire;
13. súlyos aggályainak ad hangot a jelenlegi orosz kormánnyal szemben álló, vagy az orosz polgárok alapvető jogaiért kiálló prominens személyiségek elleni gyilkosságsorozat miatt, amelynek például Anna Politkovszkaja is áldozatul esett; hangsúlyozza, hogy az Oroszországgal kötött partnerségre nézve súlyos következményei lesznek, ha Oroszország nem nyilvánítja ki képességét és eltökélt szándékát arra vonatkozólag, hogy segítséget nyújt a gyilkosok kézre kerítésére irányuló nyomozáshoz, és nem teljesíti kötelességét ezen ördögi kör megtörésére és a felelősöket nem állítja bíróság elé;
14. sürgeti az Orosz Föderációt, mint az Európa Tanács tagját, hogy javítson a börtönökben fogva tartottak körülményein, és szüntesse meg azokat a nehézségeket, amelyek az ügyvédek egyes rabokkal való kapcsolattartását jellemzik; rámutat arra, hogy az orosz büntetőtörvénykönyv szerint a fogva tartottakat vagy lakóhelyükhöz, vagy a tárgyalás helyszínéhez közel kell bebörtönözni, amint azt Mihail Hodorkovszki és Platon Lebegyev rabok esetében kellene tenni;
15. üdvözli az említett 2006. november 24-i EU–Oroszország csúcstalálkozón tető alá hozott megállapodást, amelynek értelmében Oroszország fokozatosan megszünteti az uniós légitársaságok Szibéria feletti járatait terhelő díjakat, amivel egy húsz éve tartó vita végére tesz pontot és előkészíti a terepet, hogy az uniós légi fuvarozók növelhessék a növekvő ázsiai piacokra irányuló útvonalait; megállapítja, hogy a díjak körüli vita, amely az uniós légitársaságoknak évente több mint 250 millió EUR-ba került, egyike volt az Unió által megnevezett legutolsó akadályoknak, miután megállapodott Oroszországgal az ország WTO-tagságáról, ami új lehetőségeket nyit az EU és Oroszország közötti fokozottabb együttműködésben és kereskedelemben;
16. aggodalmának ad hangot, amiért az orosz polgári törvénykönyv szellemi

tulajdonjogokkal foglalkozó IV. részében nemrégiben bekövetkezett változások elmaradnak a WTO (TRIPS) tekintetében előírt követelményektől, és még inkább egy stratégia partnerség lehetőségét biztosító mélyebb elkötelezettségtől;

17. üdvözlí az energetikai kérdésekről szóló EU–Oroszország párbeszéd megelénkülését; hangsúlyozza az energiával kapcsolatos együttmüködés stratégiai jelentőségét, valamint az EU és Oroszország közötti energetikai kapcsolatok erösítésének szükségességét; hangsúlyozza, hogy az ezen a téren folytatott további együttmüködésnek a kölcsönös függés és átláthatóság elvein kell alapulnia, valamint a piacra jutás, az infrastruktúra és a beruházások tekintetében kiemeli a viszonyosság fontosságát az oligopolisztikus piaci szerkezet elkerülése és az Európai Unió energiaellátásának diverzifikációja érdekében; ebben az összefüggésben felhívja Oroszországot, hogy tartsa tiszteletben az 1998 áprilisában hatályba lépett Energia Charta Szerződés elveit, és fokozza az együttmüködést az energiahatékonyság, az energiamegtakarítás és a megújuló energia területén;
18. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy sokszorozzák meg erőfeszítéseiket az EU és Oroszország közötti határátkelőhelyeken fennálló problémák megoldása érdekében; rámutat, hogy a megnövekedett áruforgalom kezelése érdekében további határátkelőkapacitásokat kell kialakítani; sürgeti az orosz hatóságokat, hogy a vámvizsgálatok gyorsításával és egyes vizsgálatoknak a határhozvetből távolabbi pontokra történő áthelyezésével csökkentsék a határon történő sorban állást;
19. üdvözlí az EU–Oroszország csúcstalálkozó kapcsán megrendezett 2006. november 24-i helsinki „Északi Dimenzió” csúcstalálkozó sikerét, amely Oroszország, az EU, Norvégia és Izland részvételével zajlott; reméli, hogy az ott elfogadott Északi Dimenzió Keretdokumentum megfelelő alapot nyújt az Oroszországgal folytatott szorosabb regionális és határokon átnyúló együttmüködéshez;
20. e tekintetben komoly aggodalmának ad hangot Oroszország Grúziával szembeni intézkedéseivel kapcsolatban, amelyek óriási gazdasági, politikai és humanitárius következményekkel járnak; felszólítja ezért az orosz hatóságokat, hogy oldják fel az érzékeny exportcikkek Grúziából Oroszországba irányuló behozatalának indokolatlan tilalmát, valamint szüntesse be az Oroszországban éló grúzok elnyomását;
21. hangsúlyozza, hogy az Európai Unónak egységesen és eltökélten kell fellépnie az Orosz Föderációval folytatott kapcsolatai megerösítését célzó erőfeszítései során; üdvözlí a német elnökség szándékát, amely tovább fokozná ezen fontos téma prioritását;
22. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok és az Orosz Föderáció kormányainak és parlamentjeinek.